

До проф. д-р Лучия Антонова
Директор на
Институт по български език
БАН

Уважаема проф. д-р Антонова,

Напоследък се срещаме с официални съобщения от държавната и общинска администрация, които са на български и/ или на български с латински букви, и дори на български, български с латински букви и английски. Както вероятно сте забелязали голяма част от юридическите лица регистрирани в България използват за официално общуване с клиентите си английски език. По този повод инициирахме писмо до президента на Република България с искане да сезира Конституционния съд във връзка с нарушение на чл. 3 и чл.5 от Конституция¹. С настоящето писмо търсим официалното мнение на Институт по Български Език към БАН относно прилагането на официален български език съгласно чл. 3 на Конституцията², поради което поставяме следните публични въпроси:

1. Какво се разбира под официален език?
2. Какви са елементите и дефиницията на българския език?
3. Може ли да кажем, че изречението „Официалният език в републиката е българският“ означава, че всяко едно официално общуване, т.е. всяко едно писмено или устно общуване извън личното, изисква да се пише на български език с български букви – кирилица и да се говори на български език с български думи?
4. Има ли закон, който да потвърждава, че графичната система на българския език е кирилицата?
5. Поради каква причина се налага съществуването на Закон за транслитерация, след като българският език е официален за ЕС?
6. Извън случаите определени в чл. 3 на Закона за транслитерацията³, кога още е допустимо официалната кореспонденция и общуване на територията на Република България от държавна и общинска администрация и юридически лица да се провежда едновременно (или поотделно) на български, български с латински букви и/ или чужд език?
7. Противоречи ли на смисъла на чл. 3 на Конституцията фактът, че чл. 2 на Закона за Транслитерацията се прилага извън определението на чл. 3 на същия?
8. Има ли държава в света, която да е приела закон за транслитерация на собствените си букви на кирилица?
9. Има ли друга държава в ЕС, която да е приела закон за транслитерация на собствените си букви на латиница, с който да задължава държавната и общинска администрацията да дублира официалните съобщения на съответния език с

---

¹ Ще позволи ли президентът налагащото се в България двуезичие? (spisanie8.bg)

² Чл. 3 Официалният език в републиката е българският.

³ Lex.bg - Закони, правилници, конституция, кодекси, държавен вестник, правилници по прилагане

- транслитерация на латиница (извън презумпцията за обозначение на градове, улици, магистрали, топография и исторически наименования)?
10. Известно ли ви е друга държава, или поне Великобритания и САЩ, които са одобрили системата за транслитериране изработена от БАН - неразделна част от Закона за транслитерацията, да транслитерират официалните си съобщения от държавната и общинска администрация, както и от юридическите си лица на кирилица или направо да ги превеждат на български?
  11. Текст на български език изписан с латински букви приема ли се за български език?
  12. Текст на български език изписан с латински букви приема ли се за официален български език?
  13. Текст на английски, френски или китайски език изписан на кирилица приема ли се съответно за (официален) английски, френски или китайски език?
  14. Посочените примери в Приложения 1,2,3,4,5 примери за официално общуване ли са?
  15. Посочените примери в Приложения 1,2,3,4,5 нарушават ли чл. 3 на Конституцията и/ или езиковите норми на българския език?

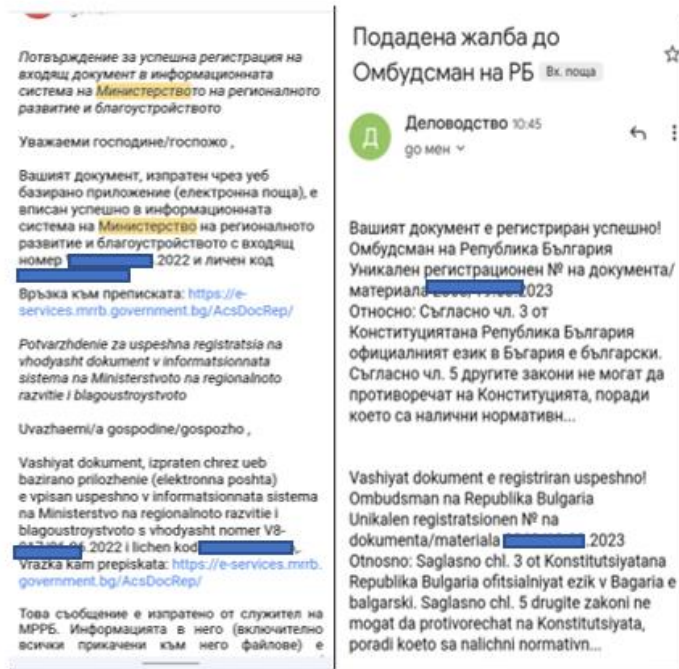
Предварително благодаря за отделеното време и отговорите. Разбирате, че българският език изписан с българските букви е жизненоважна ценност за българския народ, поради което интересът към запазването му, както и към Вашите отговори на поставените въпроси е всеобщ (публичен).

София
06. 08. 2023 г.

С уважение,
Д-р Рада Коджабашева

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1: Отговор към български гражданин от министерство и омбудсман

Приложение 2: Искане за заплащане на паркинг от (фирма на) Софийска община

Приложение 3: Текст на английски изписан с български букви – транспортен документ издаден от (фирма на) Софийка община

Приложение 4: - Потвърждение за получаване на данъчна информация от Национална Агенция по приходите

Приложение 5: Надписи на територията на Република България поставени от юридически лица регистрирани в Република България

